

БЕКІТЕМІН
Қазақстан Республикасы
Мәдениет және спорт министрілігі
Спорт және дене шынықтыру істері
комитеті төрағасы

_____ **Е.Қанағатов**
«__» _____ **2018 жыл**

КЕЛІСЕМІН
«ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ
ПРЕЗИДЕНТТІК СЫНАҚ ЖӘНЕ
ПРЕЗИДЕНТТІК КӨПСАЙЫС
ФЕДЕРАЦИЯЛАР ОДАҒЫ » ЗТБ
ПРЕЗИДЕНТТІ

_____ **С. НАДИРБЕК**
«__» _____ **2018 жыл**

**Жазғы Президенттік көпсайыстан
2018 жылға арналған республикалық жарыстардың
ЕРЕЖЕСІ**

1. Мақсаты мен міндеті

Жазғы Президенттік көпсайыстан Қазақстан Республикасының чемпионаттары және кубогы келесі мақсаттарда өткізіледі:

- Қазақстанның аймақтары, спорт клубтарында және балалар мен жасөспірімдер спорт мектептерінде Президенттік көпсайысты дәріптеп, дамыту;

- дене шынықтыру мен спортты одан әрі жаппай дамыту, Президенттік көпсайысты, халықтың дене шынықтыру даярлығын және салауатты өмір салтын насихаттау;

- халақаралық жарыстарға қатысу мақсатында Қазақстан Республикасының ең үздік көпсайыскерін анықтау;

- Президенттік тестілеуді енгізуде, халықтың дене шынықтыру даярлығы және көпсайысшыларды дайындаудағы дене шынықтыру және спорт ұйымдарының жұмысын қорытындылау.

2. Жарыс өткізуді басқару

Жарыстарды даярлау және өткізуді басқару Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрілігінің Спорт және дене шынықтыру істері бойынша комитетімен іске асырылады. Жарыстардың өткізілуі Президенттік көпсайыс Федерациясы ұсынысы бойынша Комитетпен бекітілген спорт түрлері бойынша бас төреші алқасына және төрешілер алқасына тапсырылады.

3.Жарысқа қатысушылар

Жарысқа қатысушылардың рұқсаты, өтінімдері. Жарысқа қатысуға алдын-ала дайындық өткен, дәрігер рұқсаты және медициналық сақтандыру полисі бар тұлға жіберіледі.

Атаулы өтінімдер спортшыны жарысқа ұсынған ұйыммен жарыс Ережелері мен Шарттарына сай жасалуы тиісті.

Қосымша өтінімдер мен қайта өтінімдер белгіленген тәртіпте бірінші спорт түрінің басталуына бір сағаттан кем емес уақыт қалғанша дейін берілуі тиіс.

Дәрігердің және жаттықтырушының жазбаша рұқсатымен қыздар, ұлдар, жасөспірімдер, бойжеткендер және юниорлар бір жас үлкен спортшылармен жарысқа қатысуға рұқсат етіледі.

Осы Ережеде көрсетілген барлық жарыстар үшін қатысушылардың жасын 2018 жылдың 1 қаңтарынан есепке алынады туған күнімен айна қарамастан. Әр өңірден әр жас топтамасында 3 тен көп емес спортшылар қатыстырылады.

Команда өкілі мандаттық комиссияға қатысушыларды тіркеу барысында атаулы өтінім, спортшының жеке куәлігін, жасөспірім спортшылар үшін туу туралы куәлік және оқу орнынан анықтама фотосуретімен, спорттық классификациясын растау құжатын ұсынады.

4.Жарыстың өту мерзімі мен орны.

4.1 Қазақстан Республикасының жабық спорт алаңындағы чемпионаты Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласында 2018 жылдың 5-11 сәуір аралығында өткізіледі.

4.2 Қазақстан Республикасының ересектер мен әйелдер арасындағы чемпионат Қарағанды қаласында 2018 жылдың 24-29 маусым аралығында өткізіледі.

4.3 Қазақстан Республикасының жасөспірімдер мен бойжеткендер арасындағы чемпионаты Қарағанды қаласында 2018 жылдың 22-27 шілде аралығында өткізіледі.

4.4 Қазақстан Республикасының ардагерлер арасындағы чемпионаты Қарағанды қаласында 2018 жылдың 22-27 шілде аралығында өткізіледі.

4.5 Қазақстан Республикасының кубогі Маңғыстау облысы, Ақтау қаласында 2018 жылдың 20-25 тамыз аралығында өткізіледі.

4.6 Қазақстан Республикасының кубогі жабық спорт алаңындағы чемпионаты Қарағанды қаласында 2018 жылдың 1-5 қараша аралығында өткізіледі.

5.Жарысты өткізу жүйесі. Қатысатын ұжымдар.

5.1Қазақстан Республикасының жабық спорт алаңындағы чемпионаты

Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласында 2018 жылдың 5 -11 сәуір аралығында өткізіледі. Команда құрамы 19 адам, соның ішінде 16 спортшы, 2 жаттықтырушы, 1 төреші. **Сынақ 14 адам.** Жарысқа дәрігер рұқсаты бар облыс, спорт клубтар, ЖСШМ, БЖСМ құрама командалары қатыса алады.

Қатысушылар келесі жас аралықтарында бәстеседі: 12-13, 14-15, 16-17, 18-20, 21-23, 24-34, 35-39, 40-49, 50-59, 60 жас және жоғары.

команда	Команда құрамы			Сынақ		
	Спортшылар	жаттықтырушылар	Төрешілер	әйелдер	еркектер	барлығы
Облыс	16	2	1	8	8	16
Сп. клуб ЖСШМ	6	1		еркін		4
БЖСМ	8	2	1	3	3	6

Жарыс бағдарламасы:

спорт түрі	әйелдер			еркектер		
	12-15 жас	16-39 жас	40 жас және жоғары	12-15 жас	16-39 жас	40 жас және жоғары
Спринт	60 м	60 м	60 м	60 м	60 м	60 м
Оқ ату	II-ВП, ПП	III-ВП, ПП	III-ВП, ПП	II-ВП, ПП	III-ВП, ПП	III-ВП,ПП
жүзу	50 м	100 м	50 м	50 м	100 м	50 м
Төзімділікке жүгіру	1000 м	1000 м	1000 м, 60 жас және жоғары – 500 м	1000 м	2000 м	1000 м, 60 жас және жоғары – 1000 м
Келу күні	15.00-18.00 – мандаттық комиссия отырысы. 18.30 – бас төрешілік коллегиясының команда өкілдерімен отырысы					
1 күн	Пневматикалық мылтықтан оқ ату					
2 күн	Спринт					
3 күн	Жүзу					
4 күн	Төзімділікке жүгіру					

5.2 Қазақстан Республикасының ересектер мен әйелдер арасындағы чемпионат Қарағанды қаласында 2018 жылдың 24-29 маусым аралығында өткізіледі. **Сынақ 14 адам.** Жеке-командалық біріншілік, спортшылар, облыс командалары, спорт клубтары арасында.

Команда	Команда құрамы			сынақ		
	Спортшылар	жаттықтырушылар	Төрешілер	әйелдер	еркектер	барлығы
Облыс	16	2	1	8	8	16
Сп. Клуб ЖСШМ	6	1		еркін		6

Жарыс келесі жас топтарында өткізіледі: 18-20, 21-23, 24-34, 35-39, абсолюттік біріншілік.

Жарыс бағдарламасы:

Спорт түрі	әйелдер	еркектер
	18-39 жас	18-39 жас
Спринт	100 м	100 м
Оқ ату	III-ВП, ПП	III-ВП, ПП
Жүзу	100 м	100 м
Төзімділікке жүгіру	2000 м	3000 м
Снаряд лақтыру	500г	700г
Келу күні	15.00-18.00 – мандаттық комиссия отырысы. 18.30 – бас төрешілік коллегиясының команда өкілдерімен отырысы	
1 күн	Пневматикалық мылтықтан оқ ату	
2 күн	Снаряд лақтыру	
3 күн	Спринт	
4 күн	Жүзу	
5 күн	Төзімділікке жүгіру	

5.3 Қазақстан Республикасының жасөспірімдер мен бойжеткендер арасындағы чемпионаты Қарағанды облысы, Қарағанды қаласында 2018 жылдың 22-27 шілде аралығында өткізіледі. **Сынақ 10 адам.** Жеке-командалық біріншілік, спортшылар, облыс командалары, БЖСМ арасында.

команда	Команда құрамы		сынақ			
	Спортшыл ар	жаттықтырушыла р	төрешіле р	бойжеткенде р	жасөспірімдер	барлығ ы
облыс	12	2	1	6	6	12
БЖСМ	6	1		3+3		6

БЖСМ Әр жас топтамасына бір спортшыдан қатыстыралады қалғаны жекелей.

Жарыс келесі жас топтарында өткізіледі: 12-13, 14-15, 16-17 жас.

Жарыс бағдарламасы:

Виды спорта	бойжеткендер			Жасөспірімдер		
	12-13 жас	14-15 жас	16-17 жас	12-13 жас	14-15 жас	16-17 жас
Спринт	60 м		100 м	60 м		100 м
Оқ ату	II-ВП, III		III-ВП, III	II-ВП, III		III-ВП, III
Жүзу	50 м		100 м	50 м		100 м
Доп лақтыру	150 гр.			150 гр.		
Снаряд лақтыру		300 г	500 г		500г	700г
Төзімділікке жүгіру	500 м	1000 м	2000 м	1000 м	2000м	3000м
Келу күні	15.00-18.00 – мандаттық комиссия отырысы. 18.30 – бас төрешілік коллегиясының команда өкілдерімен отырысы					
1 күн	Пневматикалық мылтықтан оқ ату					
2 күн	Снаряд лақтыру					
3 күн	Спринт					
4 күн	Жүзу					
5 күн	Төзімділікке жүгіру					

5.4 Қазақстан Республикасының ардагерлер арасындағы чемпионаты
Қарағанды облысы, Қарағанды қаласында 2018 жылдың 22-27 шілде аралығында өткізіледі. **Сынақ 6 адам.** Жеке-командалық біріншілік, спортшылар, облыс командалары арасында.

команда	Команда құрамы			сынақ		
	Спортшылар	жаттықтырушылар	Төрешілер	әйелдер	еркектер	барлығы
область	8	2	1	4	4	8

Жарыс келесі жас топтарында өткізіледі: 40-49, 50-59, 60-69, 70 және жоғары.

Жарыс бағдарламасы:

түрі	әйелдер		еркектер	
	40-59 жас	60 және жоғары	40-59 лет	60 және жоғары
Оқ ату	III-ВП, III		III-ВП. III	
Жүгіру	60м.		60м.	

Лақтыру	500г	300г	700г	500г
Жүзу	50м.		50м.	
Жүгіру	1000м.	500м	2000м.	1000м
Келу күні	15.00-18.00 – мандаттық комиссия отырысы. 18.30 – бас төрешілік коллегиясының команда өкілдерімен отырысы			
1 күн	Пневматикалық мылтықтан оқ ату			
2 күн	Снаряд лақтыру			
3 күн	Спринт			
4 күн	Жүзу			
5 күн	Төзімділікке жүгіру			

5.5 Қазақстан Республикасының кубогі Маңғыстау облысы, Ақтау қаласында 2018 жылдың 20-25 тамыз аралығында өткізіледі. Облыс командалары арасында, команда құрамы 18 адам соның ішінде: 9 ер, 9 әйел, 2 жаттықтырушы, 1 төреші. **Сынақ 16 адам.**

Жарыс келесі жас топтарында өткізіледі: 14-15, 16-17, 18-20, 21-23, 24-34, 35-39, 40-49, 50 -59, 60 жас және жоғары. Әр жас топтамасына бір спортшы жіберіледі.

команда	Команда құрамы			сынақ		
	Спортшылар	жаттықтырушылар	Төрешілер	әйелдер	еркектер	барлығы
облыс	18	2	1	9	9	18
БЖСМ	6	1		3	3	6
ЖСШМ	4	1	-	еркін		4

Жарыс бағдарламасы:

Түрі	әйелдер				еркектер			
	14-15 жас	16-39 жас	40-59 жас	60 және жоғары жас	14-15 жас	16-39 жас	40-59 жас	60 және жоғары жас
Оқ ату	II-ВП,ПП	III-ВП,ПП			II-ВП,ПП	III-ВП,ПП		
Жүгіру	60м.	100м.	60м.		60м.	100м.	60м.	60м.
Лақтыру	Снаряд 300г.	Снаряд 500г.	500г	300г	Снаряд 500г.	Снаряд 700г.	700г	500г
Жүзу	50м.	100м.	50м.		50м.	100м.	50м.	
Төзімділікке жүгіру	1000м.	2000м.	1000м.	500м	2000м.	3000м.	2000м.	1000м
Келу күні	15.00-18.00 – мандаттық комиссия отырысы. 18.30 – бас төрешілік коллегиясының команда өкілдерімен отырысы							

1 күн	Пневматикалық мылтықтан оқ ату
2 күн	Снаряд лақтыру
3 күн	Спринт
4 күн	Жүзу
5 күн	Төзімділікке жүгіру

5.6 Қазақстан Республикасының жабық спорт алаңындағы чемпионаты
 Қарағанды қаласында 2018 жылдың 1-5 қазан аралығында өткізіледі. Команда құрамы 19 адам, соның ішінде 16 спортшы, 2 жаттықтырушы, 1 төреші. Жарысқа дәрігер рұқсаты бар облыс, спорт клубтар, ЖСШМ, БЖСМ құрама командалары қатыса алады. **Сынақ 14 адам.** Қатысушылар келесі жас аралықтарында бәстеседі: Жарыс келесі жас топтарында өткізіледі: 12-13, 14-15, 16-17, 18-20, 21-23, 24-34, 35-39, 40-49, 50-59, 60 жас және жоғары.

команда	Команда құрамы			Сынақ		
	Спортшыл ар	жаттықтырушылар	Төрешілер	әйелдер	еркектер	барлығы
Облыс	16	2	1	8	8	16
Сп. клуб ЖСШМ	6	1		еркін		4
БЖСМ	8	2	1	3	3	6

Жарыс бағдарламасы:

спорт түрі	әйелдер			еркектер		
	12-15 жас	16-39 жас	40 жас және жоғары	12-15 жас	16-39 жас	40 жас және жоғары
Спринт	60 м	60 м	60 м	60 м	60 м	60 м
Оқ ату	II-ВП, III	III-ВП, III	III-ВП, III	II-ВП, III	III-ВП, III	III-ВП, III
жүзу	50 м	100 м	50 м	50 м	100 м	50 м
Төзімділікке жүгіру	1000 м	1000 м	1000 м, 60 жас және жоғары – 500 м	1000 м	2000 м	1000 м, 60 жас және жоғары – 1000 м
Келу күні	15.00-18.00 – мандаттық комиссия отырысы. 18.30 – бас төрешілік коллегиясының команда өкілдерімен отырысы					
1 күн	Пневматикалық мылтықтан оқ ату					
2 күн	Спринт					
3 күн	Жүзу					
4 күн	Төзімділікке жүгіру					

6. Жеңімпазды анықтау

Жарыс 2011 жылы Қазақстан Республикасының туризм және спорт министірлігі спорт комитетімен бекітілген «Президенттік көпсайыс және Президенттік сынақтары бағдарламасының ережесі» бойынша өткізіледі. Көпсайыс 100 ұпайлық кесте бойынша бағаланады.

Көпсайыстың бір түріне себепсіз қатыспаған қатысушылар жарыстан шығарылады. Ұпай саны тең болған жағдайда басымшылық көпсайыстың көп түрі ұтқан қатысушыға беріледі, егер бұл көрсеткіштер тең болса жеңімпаз кросс жарысы бойынша анықталады.

7. Дәрігерлік-санитарлық қамтамасыз ету

Жарысты ұйымдастырушылар республикалық жарысты медициналық жағынан қамтамасыз етеді. Ұйымдастырушы зардап шегушілерді эвакуациялау үшін медициналық қызмет көрсетуге және көліктік жабдықпен қамтамасыз етуге міндетті.

Ұйымдастырушы сөре мен мәре орындарына «жедел көмек» машинасының өтуіне жолдың болуын қамтамасыз етуге міндетті.

Медициналық қызмет көрсетудің негізгі міндеттері:

- сөре мен мәре орындарына, тамақтану және қатысушыларды орналастыру орындарында санитарлық-гигиеналық нормаларды сақтауға бақылау;
- спорттық жарақаттың алдын алу;
- қатысушыларға алғашқы медициналық көмек көрсету, зардап шегуші қатысушыларды эвакуациялау.

Медициналық персонал қажетті жабдықпен жарыс алаңынан кетуге Бас төрешінің рұқсатына дейін мәреде тұруы тиіс.

8. Допинг-бақылау

Дуниежүзілік допингке қарсы агенттіктің (бұдан әрі – ВАДА) нормаларына сәйкес барлық жастағы бүкіл спортшылар ҚРК, ҚРЧ, сондай-ақ республикалық жарыстарда допинг-бақылауға алынуы мүмкін. Барлық спортшылар ВАДА-ның допингке қарсы кодекс ережелерін сақтауы тиіс. Спортшының допинг тест тапсырудан бас тартуы немесе келмеуіне байланысты оған ВАДА-ның допингке қарсы кодекс нормаларына сәйкес санкциялар (спортшыны толық шеттетуге дейін) қолданылуы мүмкін.

9. Төрешілер алқасы

«Қазақстан Республикасының президенттік сынақ және президенттік көпсайыс федерациялар одағы» ЗТБ қағидасының негізінде

20-25 адамнан төрешілер алқасы жасақталады. Оның құрамында: бас төреші, бас төрешінің орынбасары, бас хатшы, бас хатшының орынбасары, 2 стартер, 2 стартердің көмекшісі, мәредегі аға төреші, мәредегі төреші (қатысушылардың келуі), аға хронометрші, хронометршілер, хатшылар, хабарлаушы төрешілер,

жарыс коменданты, қатысушылардың жанындағы төрешілер, кешенді жекпе-жектен төрешілер, бас төреші құқығындағы дәрігер болуы керек.

10.Өтінімдер

Қатысушылардың саны, келу және кету күндері көрсетілген алдын ала өтінім жарыс басталардан 15 күн бұрын жарыстың бас хатшысына тапсырылады.

Өтінім уақтылы берілмеген жағдайда, қабылдаушы тарап қатысушыларды орналастыру үшін жауап бермейді.

Қатысушы ұйым жарыс басталардан 5 күн бұрын және кешіктірмей, қатысушылардың туған күндері көрсетілген өтінімді мына электрондық поштаға жеберуі тиіс: nadirbekov_sayat@mail.ru тел. +7 702.297.37.56;+7 707.633.56.46

Қатысушылардың нөмірлері көрсетілген, дәрігер куәландырған ақырғы өтінім жарыс хатшысына жеребе басталардан 6 сағат бұрын және кешіктірілмей беріледі.

11.Қаржы шарты

Спортшыларды, жаттықтырушыларды және өкілдерді іссапарға жіберумен байланысты барлық шығыстарды (жолақысы, тамақтануы, тұруы, тәулікақысы), төрешілердің іссапар шығыстарын іссапарға жіберуші ұйымдар есебінен жүзеге асырылады.

Спортшыларды марапаттау (дипломдар, медальдар, кубоктар), шақырылған төрешілердің төрешілердің жалақысы мен тамақтануы, билбордтар мен кеңсе тауарларын әзірлеу мен шығару, жарыс патрондарын сатып алу, мемлекеттік жаттықтырушының, іссапар шығыстары (жолақысы, тәулікақысы, қонақ үй) Қазақстан Республикасы Спорт және дене шынықтыру істері комитетінің «Ұлттық штаттық командалар және спорт резерві дирекциясы» республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорын есебінен төленеді.

12.Марапаттау

1,2,3 орын иеленген командалар кубок және дипломмен марапатталады.

Барлық жас топтамаларында жеке біріншілікте жүлдегер мен жеңімпаз медаль және дипломмен марапатталады.

Абсолюттік біріншілікте ерлер мен әйелдер арасындағы жеңімпаздар медальдар және дипломдармен марапатталады.

Ескертпе: *жас топтамасының құрамы 3 қатысушыдан кем болған жағдайда, жеке біріншілік есептелмейді, қатысушылар басқа жас топтарымен біріктіріледі.*

13.Наразылықтарды беру және оларды қарау тәртібі

Ереже мен шарттың бұзылғаны байқалған уақыттан 30 минуттан кеш емес уақытта спорт түрі бойынша аға төрешіге, рефери немесе бас төреші орынбасарына команда өкілі ауызша арызданады, спорт түрі аяқталғанға дейін.

Егер ауызша арыздан шешім қабылданбаса немесе өкіл қанағаттанбаған жағдайда, ол өз арызын жазбаше түрде бас төрешінің қабылдаған шешімінен кейін бір сағат ішінде немесе спорт түрі аяқталғаннан кейін жарыс басшысының атына білдіре алады, ал жарыс қорытындысына байланысты наразылығын – жарыстың бейресми қорытындысын информациялық экранға шығарғаннан кейін бір сағат ішінде.

Наразылық танытылған қорытынды жарыс басшысы немесе Апелляциялық жюри (егер наразылық жюриға ұсынылса) шешіміне дейін бекітілмейді

Қатысушы жарыс басшысы немесе Апелляциялық жюри шешіміне дейін, жарысқа БТА шешімімен «наразылық бойынша» қатыстырылады.

14.Қатысушылар мен көрермендердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету

Республикалық жарыстар тиісті нормативтік-құқықтық актілердің талаптарына жауап беретін, Қазақстан Республикасы аумағында қолданыстағы және қатысушылар мен көрермендердің қоғамдық тәртібі мен қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бағытталған спорт ғимараттарында, сондай-ақ белгіленген тәртіппен бекітілген дене шынықтыру немесе спорт ғимаратының іс-шараны өткізуге дайын екендігі туралы акті болған жағдайда өткізіледі.

Осы Ереже жарысқа ресми шақыру болып табылады